

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSEG
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Szombaton 9. Januáriusban 1790.

B E T S.

A' múlt 1789-dik esztendőben meg-hóltanak Bétsa-
ben mindenestől fogva 13-ezer 261 személ-
lyek; kik között 3647-en férfiak, 2989-en fejer tse-
lédek, 3463 fiu gyermekek, 3162-en Leánkák valá-
nak. — Ezek közül 889-en rothasztó hideglelésben
hóltanak-meg, 628-an Gutta ütésben, és 356-an him-
lőben. — Születtettek férfiu gyerekek 15097-en, Leány
gyerekek 4722-en, mind öszve 9819 en. Ezeken kívül
457-en halva jöttek a' Világra. Innen láthatni,
hogy a' meg-hóltak' száma sokkal nagyobb mint
a' születtaké, melynek az oka a' katonaságnak

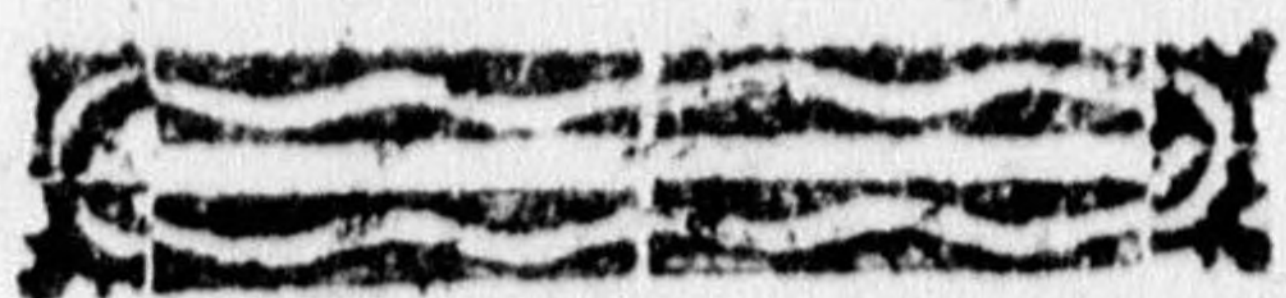
Bétsben nem léte; mert külömben a' hóltak' száma mindég kevesebb, mint a' születteké Bétsben békelségnek idején. — Meg-házalodtanak, vagy Páralodtanak tavaly Bétsben 2009 pár ifjak.

A' Bétsi Udvari Német Ujságban ezt olvassuk:
 „Az érdeemes Pesthi Polgárság nem szünik-meg a' maga Hazafiui és Keresztényi jó tselekedeteit buzgon gyakarolni. Minthogy Belgrádnak ostromlásában sok szánakozásra méltó Parasztok, kik az ostrom Sántzokat álsák vala, szeréntsétlen életjektől meg-fosztattak; tehát el-végzette Pest várofsa magában, hogy ezeknek gyámoltalanul maradt Özevegyeiknek és árváiknak számokra egy alamisna gyűjteményt tsináljanak, mely által 400 n. farintak gyűjtettek öszve. Ezen 100-tól 1000 uzsorára adott alamisna Kapitálifotska, a' múlt hónapnak 27-dikén, a' Város háza előtt, 1000 's meg ezer érzékeny göny-hullatások között, bizonyos ki-választott érdemesebb Polgároknak jelen létebben, ezen ügye-fogyottak között ki-olztaték. — Ugyan ezen napon egy ide való Atsmester *Hakker Josef* ebédre hivatá mind azokat az all Tiszteket és közembereket, az ott lévő katonaság közzül, valakik csak a' vitézségnek nyert jutalom pénzével valának fel-ékesítve, és maga a' Gazda némely érdeemes Polgárokkal Udvaral vala ezen vitézeknek asztalok körül. Ezen férfiak alig ülének-le az asztalhoz, midön ama Haza edgyik fénylő gyürü köve Generál Gróf *Sztáray* véletlenül bé-toppona közikbe, hogy ezen gyülekezet innepének részese lehessen. Ezek egy nagy tántzaló Palotában valának asztalhoz

hoz ülve; a' leg szebb Török-muzsika zengedez vala; jó Budai borral valának minden pohorak megtöltve — az ő Felsége, a' *Laudon*, a' Haza, és ezen jól-tévőnek szerentséjéért való Vivát kiáltással zeng vala minden szegelet. Midön ez így folya, az alatt Obestlájdinánt *Mikholetti* és sok más Gránátéros Tiszt Urak-is érkezének közikbe. Midön az ebédnek vége leve, és az aztaltól ezek a' vitézek fel-kelének, meg-ajándékozá ezen Atsmester Budán lakó Testvérjével edgyütt mind az all Tiszteket, mind a' köz embereket, és a' Török-muzika mellett egy tántzaló mulattság indula, hól a' Fejérségnek leg-szebb része jelenvén-meg; minekutána a' Tisztek közül-is sokon ide gyűltenek volna, öszve elegyedének minden rang vállagatás nélkül, és igen szép mulattságot tartának. — A' Belgrád vára meg-vevőinek számokra, a' Pesti Polgárság által öszve-gyűjtött savanyó Káposzta-is Dec. 30-dikán, az ott lévő 10 Batalion Gránátérosok között el-olztatott.

Az Allion hegyéről azt írják Dec. 14-dikén: „A' *Durlákh* Sergének 600 főből álló szabad katonái Obester *G. Auersberg* alatt, a' hóban magokat el-ásták, és az Orsovai Törököket meg-szűnés nélkül háborgatják. A' Vár körül szüntelen szágodoznak a' keménylövő Stuttzasok, és mihelyt a' Jantsár ki-lépik a' Kaszamántából lövik agyon. A' mi itt lévő népünk el-gondolhatatlan erőt, maga meg-határozást és minden fonyoruságnak bátorságos ki-állását mutatja. Az Obester őket fával, lisztel, és minden szükséges dolgokkal előre úgy fel-készítette,

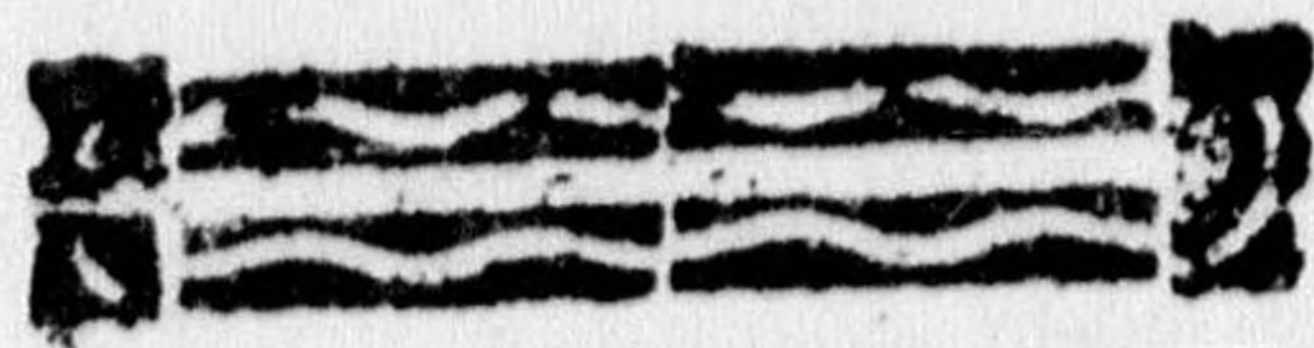
hogy ha még keményebb és rend-kivül mostoha idők lennének-is, meg ne szüküljenek, és a' mi itt lévő népünk igen jó korban és egészségben vagyon. *Szuppának* felől is egynéhány 1000 akó bor készen áll ezeknek számokra; tsak az az egy terhes, hogy a' hegyre való felköltöztetés most igen nehéz. A' Törökök minden nap ágyuznak a' mi Battériáink-ra, és mi is mindég tromfal felelünk a' tromfra, és többnyire mind a' két részről bombikkal vagyon a' tüzelés. Az Orsovai bé-rekesztett Törököknek igen nyomorúltúl sorsoknak kelletik lenni, mivel semmit bé-nem vihetnek.

Rágusából az iratik a' Skutari Basa és a' Montenigritákról Nov. 30-dikán, hogy: A' *Montenigrobéliek* és *Brégitaiak* öszve-állattanak, és a' *Skutari Basának* jelen nem létében éppen akkor akarnak vála ennek 2 várofsaira *Podgoritzára* és *Spuxra* rá-ütni, midön meg-hallák, hogy a' *Skutari Basa* az ő fükeretlen tsatázó mezejéről *Boszniából*, *Sergének* egy nagy részével Albániába vissza-indúlt, és 6000 katonáit előre küldötte, hogy ezen fenyegetődzés alatt lévő 2 Városoknak segítségül lennének. Midön ezt a' *Montenigrobéliek* meg-hallottak 3 — 3 ezerből álló 2 seregre osztották magokat, a' *Skutari Basa* *Sergének* útját titkon valamely szoros helyen el-állották, és annak nagy részét le-apritották, és a' többit pedig el-szélesztették; a' *Montenigrobéliek* pedig tsak 32 embert vesztettének-el, és 14-en kaptanak sebet. — Éppen ebben az időben vála Albániában egy *Kapudtsi Basája* a' *Portának*, kire a' vála bizva, hogy az ott lakó Törököket fegyver

verbe öltöztetse, és a' *Boszniában* lévő *Serget* ezekkel meg erősítse. A' *Hertzegovina* nevű Tartományból 8000 katonát kíván vala, minden fegyver és eleségbéli készülettel, de a' *Lakósok* mentegetik vala magokat azzal, hogy ők a' *Montenégrobéliek* ölváló félelemnek miatta a' magok földjeket a' néptől nem üresíthetnek ki, hanem eleségbéli dolgokkal a' lehetőségig fognának szolgálni — a' honnan a' *Fré-bignai Ozmán Béghnek* fia *Sziatovikh* 4500 darab juhat, és 800 ökröt öszve-is gyűjtte itten, 300 Törököt maga mellé veve, hogy ezen *Barmokat* *Boszniába* a' *Skutari Basa Serge* gyomrának áldozza. A' *Montenégrobéliek*, kik a' Törököknek tsak leg-kissebb mozdulásokra-is két füllel fülelnek, meg indittanak alattomban 600-at magok közül, el-álják a' *Barmot* hajtó Törököknek útjokat, azokra olly szörnyü lárma és vakmerő erővel tsapának, hogy a' *Basa* fiát 11-ed magával el-lövék, a' többit el-kergeték, és a' fenn számlált *Barmokat* mind prédába nyerék és *Monténegroba* hajták, noha magok közzül tsak kettő sebesítették meg.

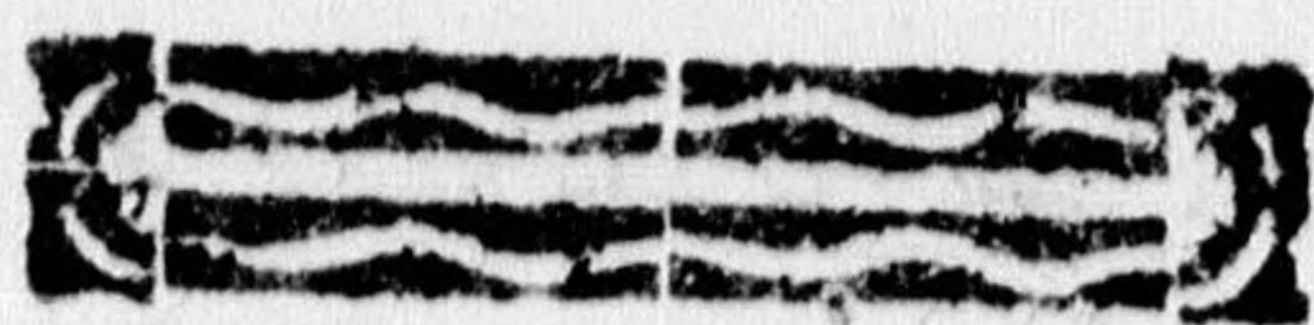
A' *Lembergi* és *Erdélyi* Levelekből értjük, hogy *Bukorestben* már annyira meg-atta magát a' Tél, hogy a' mi *Oláh országban* lévő népünk egy kis tsendes nyugodalmat várhatna tsatában bádgyat tagjainak, ha külömben drágaság nem vólna; de a' marhák eledele nevezetesen olly szük, hogy *Hertzeg Koburg-is* a' maga *Tábori Lovainak* nagyobb részét *Moldvába* *Románba* kéntelenítettik küldeni telelni. — *Székely Húszár* fő *Hadaagy Pel-ley* Ur, a' múlt két esztendőbéli tsatázásokban megromol.

romolván és nyavalyásodván, *Hotimba* tétetett által, az első Várörző Sereghez. — Az Erdélyi Tudósítások szerint H. *Hohenlohé*nek váltazó negyed-napi hideglelése vagyon.

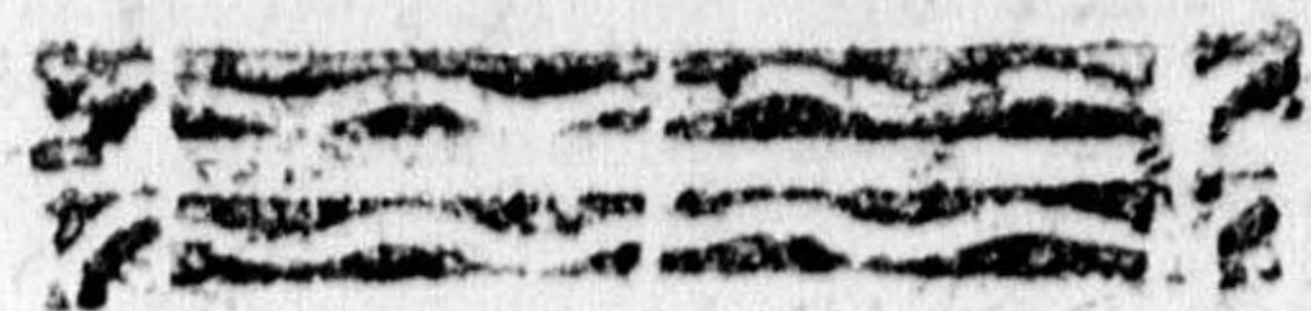
Apróbb jegyzések.

A' F. Császár a' maga nyavallyáiból észre-vehető képpen kezdett jobban lenni, csak hogy még a' huruttal vagyon egy kissé baja, mely miatt sokszor lélekzetet is alig vehet. — — — Obester Hertzeg *Fürstenberget* ő Felsége Generál Májorrá tenni méltóztatta. — Fligel Adjutánt Májor *Hájd* Ur, a' *Laudon* Sergénél Obestlájdinántá lett. — Kapitány *Büdeskuty* a' *Devins* Sergétől az *Eszterházy* Antal Sergéhez ment által Májornak. Kapit. *Stipsitz* Ur Májorá és a' *Laudon* Fligel Adjutántjává tétetett; tehát Magyar ezen Vitézek vitézének Adjutántja. — Kapitány *Götz* és lovas Kapitány *Millorádovits* Urak mind ketten a' *Vukásovits* Sergénél Májorok lettek. Ezen utolsó All-Hadnagyúl ment vala harmadideje a' N. Magyar K. Testörző Seregtől a' Táborba; már most Májor -- és ifjú ember. — Ugy mondják, hogy Fegyvertármester *Dalton* Ur Morvába tétetik szolgálatra. — A' mostani Uralkadó *Anhalti Gótheni* Hertzeg Obestlájdinántá, az Öttse pedig Májorrá tétettek. — Generál Hertzeg *Durlakh* megholt. — Az Austria Ház edgyik kemény oszlopának Státus Kantzellárius Hertzeg *Kaunitz* Urnak is a' napokban bádgyadazó egészségtelen órái valának, de már most magát frissen mondatik érez-

ni. — A' következendő tsatázáshoz szintén olly nagy erővel készülünk az idén, mint tavaly; azonban a' béketséghez való reménység el-nem múlt, ha tsak az idegen Udvarak' titkos Politikája nem szövi a' Gátat. Sokon a' Pruszsziai Udvar Felséges Urunknak leg-meg-bizottabb Baráttjának lenni állitják; mely ha ugy van — tsendes a' béketség — de még most semmi bizonyost állítani nem lehet, minden setétségben hever. — Az Orosz Követ *Bulgakov* Ur, Konstantzinápolyból lett meg-érkezése után, tsak keveset múlata Bétsben, és *Jász*-városába indula, a' hová B. *Herbert* és B. *Thugat* Urak-is indulandók, ha el-nem indultak, hogy a' háborut a' fegyver-éliről a' béketség' tanátsára vegyék, és ugy haljuk, hogy a' Porta részéről a' *Rájsz Effendy* (a' Porta Státus Kantzelláriusza) már Dec. 14-dikén *Jászban* vala ezen tzéllal.

A' *Katholikum*, vagy *Auszriai Belgiumban* hogy légyen az állapot ki ki gondolhatja. Ez tsak *Limburgból* és *Luksemburgburgból* áll most, hól többnyire Németek a' Lakások. *Flándria*, *Brabántzia*, *Antverpia*, *Meklen*, *Henegau* és *Námur* minnyájon el-állottanak, és azt a' *Van der Noot* nevü Prokátort, ki itt a' zenebonás nép Perit folytatja, mind szabadittójakat ugy tisztelik. Egy útaxó azt beszéli, hogy midön ő *Luksenburgban* vala a' múlt hetekben, már a' 'Pátrioták *Luksenburgtól*-is tsak 2 mért földnyire valának; kik ostrommal ezt-is magokévá tenni kívánnyák vala; meddig fognak ezek is tehát hiveségben maradni, bizonytalan. — — —

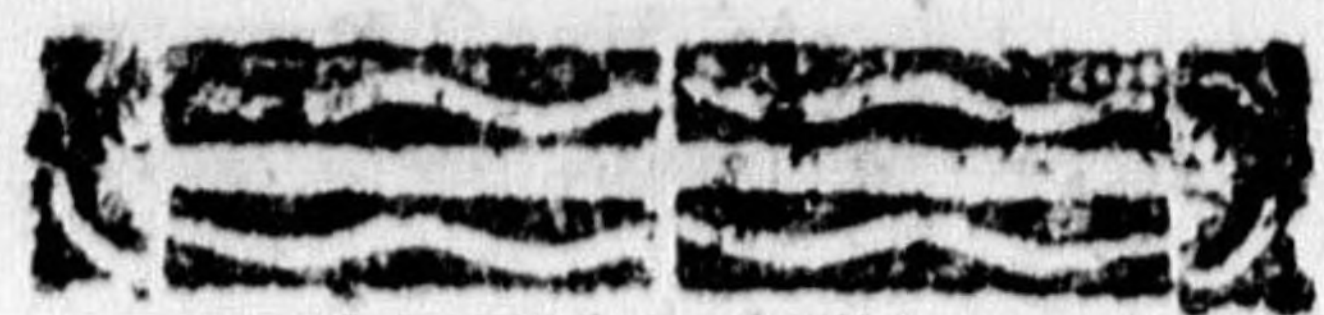

— — — — *Van der Noot* magát a' Fran-
 zia nép közönséges Agensének nevezi. A' Fran-
 zia Királynak szövetségét ajánlott az edgyesült
 Tartományok' nevében, de az a' hire, hogy el-
 nem fogodta, hanem — más Udvaroknál; neve-
 zetesen a' Londoninál állitják, hogy nem haszon-
 nélkül kereskedtek volna. Tsak így forog a' világ!
Maria Theresiát édes Anyoknak kiáltották, és ha-
 lálán egész Tartományok siránkoztak, most II. dik
JOSEF' szárnyai alól ki-kiváncsoznak. — Ki-mond-
 hatatlan az a' szeretet, — — — —

A' rostába maradt.

Frantzia - országban nagy a' drágaság; de áll
 helyre a' közönséges tsendesség; épülnek azok az
 Oszlapok, mellyeken a' leg-szerentsésebb és bóldo-
 gabb Birodalom fog valahára állani. A' Papok,
 minden jószágaiknak el-vesztése mellett-is a' Státus
 közönséges hasznát tekintik, mint igaz Hazafiak,
 még magok önként adnak pénzt a' Klástramosok
 ezen közönséges' jóra; azért már most a' Szerze-
 tek-is Depulátust tartanak a' gyűlésben; itt a' Papi
 dolgok tsak bé-mutattatnak és a' Papi Commission
 igazittatnak. A' mely Klástramok el-töröltetnek,

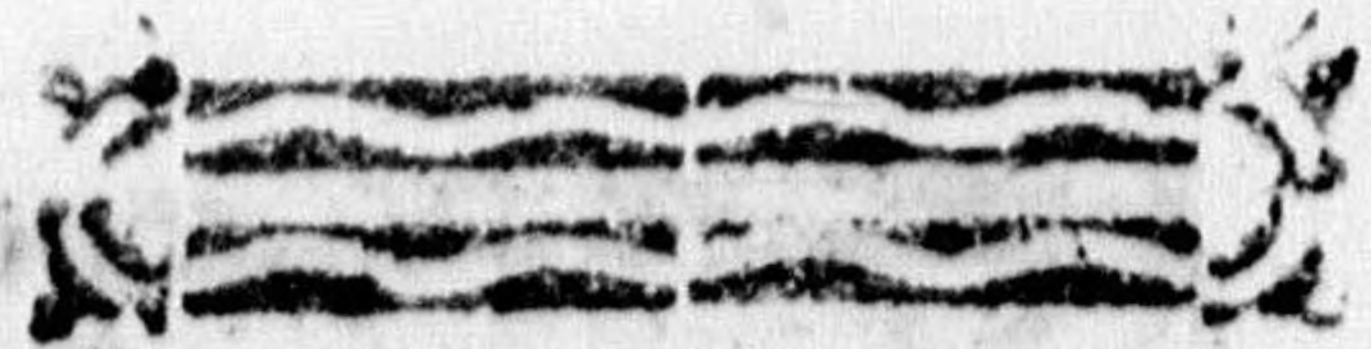
nagy

azoknak Papjainak illendő lakó helyet és élelemre valót adnak hóltak napjáig, és mindeneiket igen nagy tsendefségben szednek rendbe. — A' Konstantzinápolyból vett Levelek-szerint, itt ugy hiszik, hogy ha a' télen békeiség nem lesz; mint hogy a' Törökség erről, a' köz-nép, még tsak halani sem akar, a' jövő esztendőben 15 esztendőstől fogva 50-ig minden fegyvert fog *Tsászárostól Musz-tistól* fogni, és már a' *Mahumed* titkos Kints-tárja is ekkor ki-fogna nyittatni. Ekkor lesz módjak a' Húszároknak Arany és Ezüst érdem pénzre szertenni; de mi tsak azt gondoljuk, hogy ezen Crapulájából a' Porta ki-fogja magát alunni, 's nálunk sem kelletlen a' tsendes békeiség; mert — Egy *Szentgyörgyi Levélből* azt olvasom, hogy *Szentgyörgy Várofsában*, a' mely *Városról* a' szélbéli *Horvát Sereg* neveztetik, 428 Ház vagyon, Özegegy pedig 500, és 15 — 16 esztendős *Horváth Székely* fitzkó már fegyverben gyakorolja magát.

Vissza-tekintés a' közelebbi múlt 1789-dik Esztendőre.

Ezen esztendőt a' késő maradék előtt-is nevezetessé tették 2-dik *JOSEFnek* Vitézei, kik olly tsudára

dára méltó dolgokat tselekedtenek, hogy a' fényes Portának Fundamentuma-is meg-rendülni láttatott benne: mintha a' szerentse, okofság és vitézség ezen három hatalmas Isten-Afzszony egy frigyben lettek volna a' *Joséf* vitézeivel. Kilentz-száz ágyukat vettek-el ezek az Osmánoktól ezen esztendőben; fel-dultak ezek 2 Török Tábort az Oláh-országban, hármát Foksánnál; és a' Nagy Vezér táborát Rimniknél az Oroszok' segittségével. Grádis-kát 17 nap alatt, Belgrádot 22 napok alatt megvették; Bánátból a' Törököket ki üzték; Kládovát rettentő Nevek által meg-győzték; Bukurestet, Oláh-orzágnak és Serviának nagyobb részével edgyütt el-foglalták; és útat nyitottak magoknak Bulgár-orzágra éjszak és nap-nyugot-felé. Meg-óltalmazták Erdélyt és Magyar-orzágot a' Pogány ellenségnek pusztításától, azért-is egymást váltotta-fel a' győzedelmi ditséreteknek zengedezése, és az érdemes Vitézek' nagy Neveinek mindenek szivében örök Emlékezet' Oszlopa emeltetett. — Az Oroszok megvették *Bendert*, melynek őrizete 16-ezerből, lakosainak száma pedig 38-ezerből állott, a' Keresztyéneket oda nem számlálván: 3-száz réz ágyukkal és 25 mo'sárokkal valának Bendernek jól meg-épült falai meg-rakva; hadi és élésre tartozó készület igen felesen találtatott benne. Nagyra emeltetett 2-dik *Katharina* Muszka Tsászárnénak Neve, mind vitéz hadi Férjfiái által, mind pedig, hogy a' fegy-

ver

ver zörgések között-is a' Tudományoknak és szép
 mesterségeknek gyarapításáról el-nem felejtkezett;
 hogy ezen szelid mesterségek által a' durvább nép-
 is formáltassék. — A' Svédok és Muszkák között
 való háboru, minden nevezetes történetek nélkül
 végeződött; azt tsakugyan 3-dik *Gustáv*ról öröm-
 mel ítélik a' Svédok, hogy 12-dik *Károlyt* vitézség-
 gel fel-éri, és böltsésséggel fellyül mulja. — —
 Pruszfiában *Fridrik Vilhelm* az áldott békeiséget
 fenn tartotta, Népének mindennemű boldogságát
 munkálodta; sőt egész Európában-is a' békeiségnak
 helyre állításán érzékeny szivel igyekezett: gyerme-
 keinek a' himlőből fel gyógyulásáért közönséges há-
 lá-adást tartatott, és a' himlőt bé-óltó Orvosnak
Brownénak 10 ezer Tallért ajándékozott. Ugy lát-
 tzik hogy Pruszfiá Lengyel országot a' Muszka Ud-
 var ellen segiteni kívánja. — A' Lengyel-orzági
 Diétán ezen elztendőben sok dolgokról tanátskoz-
 tak, és igen keveset végeztek; gyakran az Ország-
 nak belső dolgairól a' külsőre-is tekintettek, mig
 erejek nem vólt valamit rajta segiteni. Ezen Or-
 szágot a' jövendő idő több zenebonával fenyegeti,
 már a' Városok Nemeli prærogatívát kívánnak, és
 a' Polgárság le-akarja rázni a' szolgálatnak lántzát.
 — A' Frantzia-orzági dolgokra nézve ezen elzten-
 dő nevezetes Epokha lészzen, de nem szükség 16 dik
Lajosnak történeteit most itt elő számlálni, mert kü-
 lömben is azok a' késő maradék előtt tsak mesék-
 nek fognak láttzani: a' zenebonának itt sints még
 vége, és a' Frantzia Nemzet még az ujja születés-
 nek hónapjait ki-nem töltötte; az *Aristocrátzia* még
 ural-

uralkodik, pénz nintsen az Ország' Kalfájában. Sokat adakoztak ugyan a' Frantziák, és igyekeznek *Nekker*-is a' papiros pénzel segiteni a' szükségen, már a' jövendő meg-mutatja mire mehetnek. — A' Brabántziaiak Frantzia-orfzággal szövetségre kívántak menni, de még sem a' Királytól sem a' Nemzeti gyűléstől feleletet nem vettek. — Brüszfel nem régen lakó városa volt a' 2-dik *JOSEF* Fő Törvény-székének; most ottan a' Nemzet Deputásusi és a' *Mechelt* Püspök lakoznak valameddig tart. A' Brüszfeli Ujság Levél-is most Brabántziai tizmert visel homlokán, de meg-lehet, hogy hamar le-váslik. A' Brabántziai Népnak Tanátsolója *Agens Van der Noot* most Lövenben pompázik. Gróf *Trautmansdorfról* nevezetes az, hogy az ő Gubernátorságában lenkit a' Törvény meg-nem ölt. — Spanyol-orfszág Septembernek végén esküdött a' mostani Királynak hűségére: Madritban az ugy nevezett Cortes-gyűlés el-ozlott, és lenki sem tudja mit végeztek: a' nyomtatásnak szabadsága Spanyol-orfszágban lábra állani láttatik. — Anglia a' maga Királyának 3-dik *Györgynek* ezen esztendőben meggyógyulását örömmel látta, a' ki az Uralkodásnak Kormányát ismét kezéhez vette. Angliának ezen körül belől való zenebonának idején külső és belső békefsége volt, de hogy a' külső békefség ezen 2 esztendeig tartós nem leszzen, azt minden jelek mutatják, és az Anglus Kabinét egy által láthatatlan sűrű Köd alatt szorgalmatosan dolgozik. — A' Portugalliai Királyné a' Lisbonában lakó Frantzia Kereskedőktől el-szedetvén a' zenebonás Leveleket, azokat

azokat meg-égettette, és a' Papok által a' Népet
tsendefiségben meg-tartani el-nem mulatta. — Dánia
és Velentze a' múlt esztendőben egy részre sem haj-
lóknak maradtak. — Az Osmani Porta 3-dik *Sze-
lim* alatt mindenfelől vesztett, a' meg-veretett Nagy
Vezért *Hafsn* Basát a' Diván meg-finoroztatta; és
ugy láttzik, hogy már a' meg-békéléstől nem ide-
genkedik. — eddig a' vizsza tekintés.

Meg-jegyzés. A' napokban azt olvasám a' hir-
lelekben, a' *Trójánus* hidja jöven példába, hogy
véghetetlen sok idő kivántatik arra, hogy a' fa va-
lamely vizben kövé váljon. Ezen esztendőben,
Selmétz Bányához közel a' *Vikhnái* fürdőben für-
dettem, 's ugy tapasztaltam, hogy abban a' ször-
nyü hév vizben akár mely nemü fa, 7 — 8 eszten-
dők folyása alatt Kövé válik. Ezen tapasztalá-
somból a' jö-ki, hogy a' viznek tulajdonságához
képest egy vizben előbb, a' másikban későbbre vá-
lik kövé a' fa.

*Mint hogy a' F. M. B. Laudon vizsza-jöveteléről igen
sok Levelek érkeztenek mi hozzánk, tehát e' kö-
vetkezendő Levelet szóról szóra ide iktatjuk.*

*Halas 29. Dec. 1789. — „ Sokszor gyönyörü-
séget találak magamnak a' Kurir olvasásában. —
En-is hát egy Ujsággal kívánok szolgálni az Urnak,
melyet ha illendőnek itél az Ur, tegye közönséges-
sé; a' dolog rövideden ebből áll: Midőn a' Vezé-
rek' ama Nagy Vezére Báró Laudon ő Excellentiá-
ja Belgrádból meg-indúlt, azonnal mingyárt Paranc-
tsolat jött minden Státziókra, hogy készen várják, a'
mint*

minthogy ide-is Privilegiált Kis Kun Halas Város-
 sába jött oly formán, hogy itt fog ő Excellentiá-
 ja 18-dik Decemberben hálni. De ezen parantsolat
 ugyan tsak azon napon meg-változott; minthogy
 a' Nagy Vezér tovább kívánt menni. Vévén hát
 ezen Parantsolatot a' Város Magistrátusa, mingyárt
 a' Lakókok közzül ki-parantsolt 24 tsinos és szép
 Fiatal Legényeket, kiknek Vezérek vólt egy Érde-
 mes Sénátor, a' Legények kardosán vóltak, és
 minnyájoknak fekete Magyar Süvegek, mellyek a-
 lól és fellyül körül vóltak kötve széles fejer Sel-
 lyem pántlikákkal, minden Süvegen pántlikából V.
 L. betü vólt tsínálva, az az *Vivat Laudon*. Ezek
 azután ki-mentek a' Város hátárára, ki-mentek ve-
 lek a' Nemes Districtus részéről két Magistrátuális
 Tiszt Urak is kotsin. Midőn a' Nagy Vezér a' Vá-
 ros határához érkezett, mely-is egy mért-föld a'
 Városhoz mingyárt az Ifjak, kik ott szép rendbe
 állottanak, fegyvert rántottak, és a' Zászlót melyet
 magokkal vittek meg-hajtották (ezen Zászló még
 1731-ben készült, midőn t. i. a' Kunok a' Pruszszus
 ellen katonákat állítottak) ezek után szép rendel-
 jövén a' Hintó előtt, a' Városba bé-vezették. Ez
 alatt a' Város Birája az egész Vároft ki-parantsol-
 ta, hogy mindenek arra az utzára mennyenek a'
 melyen a' Nagy Vezér végig fog menni, a' mint-
 hogy el-is állották az egész útát két-felől, edgyik
 Város végétől fogva a' másíkgig, minden 50 lépés-
 nyire egy egy betsületes ember állott a' nép előtt,
 mint vigyázó. Ki-állottanak T. Plébánus és Prédi-
 kátor Urak is, ki-ki a' maga Temploma eleibe az

Oskolába járó Férjfi és Leány Gyermekkel, és mindenek kiáltották háromszor *Vivát Laudon!* Bé-érkeztén a' Nagy Vezér a' Piatzra, meg-állottak a' Város Háza előtt, itt a' Biró és a' Sénátorok a' Hintóhoz menvén, a' Város Fő Notáriusja mondott egy szép, rövid oráziotskát, melynek rövideden csak e' vólt az értelme. Hogy mi örvendünk a' Nagy Vezérnek a' Törökön vett nagy győzedelminek, és különölsen, hogy itt a' Városunkba tiszteletteltyük, 's arra mü bizonyítására tellyes szivvel szájjal kiáltjuk *Vivát*, az oráziotskát kedvelsen vette, mert minden Sententia után meg-hajtotta magát. Ekkor olztán a' sok nép mely a' Piatzra tödült, háromszor kiáltotta, *Vivát Laudon!* Beszéllett ő Excellentziája a' Város Birájával, és olly kegyelmeseséget mutatott, hogy 3 szor 4-szer-is mondotta a' Birónak, tegyék-fel a' Süvegeket, de ezt ugyan senki sem tselekedte. Minthogy pedig először ugy vólt, hogy a' Nagy Vezér itt Halason fog hálani; tehát a' Város Birája Vadálsztatott, és szép all földi Magyar Kenyereket-is süttetett. Meg-paran- tsolta azért egy Város Hadnagygyának, hogy ha a' Nagy Vezér bé-érkezik; tehát a' Szakáttsának vigyen Vadakat és egy pár szép Kenyeret, vitt-is, de a' Szakáts azt mondotta, hogy addig el-nem veszi, mig a' Vezérnek meg-nem mutattyák. Oda hoz-

hozták hát a' Nagy Vezér Hintójához; ezt meglátván ő Excellentiája a' Hintóból ki-hajolt, és az edgyik Kenyeret maga el-vette, és a' Hintóba maga eleibe tette, nagyon örülvén az all-földi Kenyérnek. De örült még az a' kis Török Leány-is, mely a' Nagy Vezér mellett ült, és azt mondotta ő Excellentiájának látván a' Kenyeret, Rátzul, *Nase Gléba?* az az a' mi kenyérünk ez, melyre ő Excellentiája felelt: *Nase, Nase.* Miénk a' miénk. Ezzel a' Nagy Vezér el-indulván, sok Vivát kiáltások között el-ment innét *Halasról*, el-kisérték a' Lovasaink egész két mért-földig, addig a' Helységig t. i. a' hól azon északai hálása rendeltetett ő Excellentiájának. — Itt mi-nékünk sok menő 's jövő Méltóságokhoz vagyon szerentsénk, nevezetesen itt vólt e' minap nálunk Méltóságos Generális Gróf *Sztáray* a' maga Gránátérossaival, ki-is a' Várost egy Török Zászlóval meg-ajándékozta, melyet Belgrád meg-vételekor vett-el a' Törököktől, mely grátiáját a' Titulált Generálisnak a' Város-is a' maga Protocolumába örök emlékezetnek okáért beíratta. — Ebben a' Levélben egy szó sem vala meg-változtatva, a' mint jött ugy megy — nem szép Magyarságé ez?